

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 2.3.2012
COM(2012) 65 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

**în conformitate cu articolul 18 din Directiva 2003/48/CE a Consiliului
privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plăților de dobânzi**

{SWD(2012) 16 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

în conformitate cu articolul 18 din Directiva 2003/48/CE a Consiliului privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plăților de dobânzi

1. INTRODUCERE

Articolul 18 din Directiva 2003/48/CE a Consiliului din 3 iunie 2003 privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plăților de dobânzi (denumită în continuare „directiva privind impozitarea veniturilor din economii” sau „directiva”)¹ prevede după cum urmează: „Comisia prezintă Consiliului, o dată la trei ani, un raport privind funcționarea prezentei directive. Pe baza acestor rapoarte, Comisia îi propune Consiliului, dacă este cazul, modificările directivei care se dovedesc necesare în vederea asigurării mai eficiente a unei impozitări efective a veniturilor din economii, precum și în vederea eliminării denaturărilor nedorite ale concurenței.”

Raportul pentru prima reexaminare² a fost elaborat în 2008 (denumit în continuare „raportul din 2008”)³ și vizează transpunerea și implementarea directivei, rezumând evaluarea economică⁴ și opinia Comisiei în privința oportunității introducerii unor modificări. Modificările necesare identificate în raportul din 2008 aveau ca principal scop clarificarea anumitor aspecte legate de interpretarea directivei și eliminarea lacunelor. La 13 noiembrie 2008, Comisia a adoptat o propunere de modificare a directivei⁵ (denumită în continuare „propunerea”), menită a elimina aceste lacune și a preveni cu mai mult succes evaziunea fiscală.

Raportul pentru această a doua reexaminare vizează în principal funcționarea directivei și evaluarea economică a acesteia. Principalele constatări ale acestui document, respectiv utilizarea la scară largă a jurisdicțiilor offshore pentru entitățile intermediare și creșterea piețelor cheie care oferă produse comparabile cu titlurile de creanță susțin argumentele în favoarea extinderii domeniului de aplicare al directivei și al acordurilor încheiate în conformitate cu articolul 17 din directivă. Constatările coincid cu angajamentele politice

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:157:0038:0048:en:PDF>

² http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/index_en.htm

³ Raportul COM/2008/0552
http://eurlex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2008&T3=552&RechType=RECH_naturel&Submit=Search

⁴ Documentul de lucru al serviciilor Comisei prezintă o evaluare economică a efectelor Directivei 2003/48/CE pe baza datelor disponibile, Bruxelles, 15.9.2008, SEC (2008) 2420
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/sec%282008%292420.pdf

⁵ Propunere de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2003/48/CE privind impozitarea veniturilor din economii sub forma plăților de dobânzi, Bruxelles, 13.11.2008, COM(2008) 727 final,
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/com%282008%29727_en.pdf

exprimate de G20 în sensul promovării respectării standardelor pentru schimbul internațional de informații fiscale și financiare și al utilizării tuturor măsurilor disponibile în scopul combaterii paradisurilor fiscale și a jurisdicțiilor necooperante care nu respectă aceste standarde.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport conține detalii mai concrete despre subiectele vizate mai jos.

2. TRANSPUNEREA ȘI IMPLEMENTAREA DIRECTIVEI

Cu ocazia primei reexaminări, Comisia a conchis că toate statele membre au transpus directiva⁶ și că au început să aplice normele de implementare la datele stabilite (1 iulie 2005 pentru UE25 și 1 ianuarie 2007 pentru Bulgaria și România). Comisia a inițiat proceduri în constatarea încălcării dreptului Uniunii Europene împotriva unor state membre, individual, cu privire la elemente specifice ale normelor de aplicare naționale. Procedurile au fost însă închise după ce statele membre respective au confirmat că normele au fost modificate în sensul respectării directivei. În prezent nu se află în derulare nicio atare procedură.

Cu ocazia reuniunii Consiliului ECOFIN din 7 decembrie 2010, Comisia s-a angajat să prezinte un raport ad-hoc până la jumătatea anului 2011, având ca temă aplicarea corectă și eficace a directivei de către statele membre. Pe baza răspunsurilor la un chestionar trimis tuturor statelor membre, serviciile Comisiei au întocmit raportul [SEC 2011 (775) Final⁷] pe care l-au transmis Consiliului la 14 iunie 2011.

În urma răspunsurilor date de statele membre se poate deduce că acestea au interpretat diferit anumite dispoziții ale directivei. Unele dintre riscurile de apariție a acestor interpretări diferite au fost deja semnalate în raportul din 2008. În acest context, principalele probleme ar putea fi eliminate prin introducerea unor dispoziții echivalente conținute în propunere.

3. FUNCȚIONAREA DIRECTIVEI

Funcționarea directivei a fost evaluată prin intermediul unui chestionar transmis administrațiilor fiscale din statele membre, având ca obiect schimbul de informații în temeiul directivei. În plus, Comisia a analizat statisticile prezentate în temeiul directivei și a comandat un studiu de evaluare a poverii administrative exercitate de directiva actuală asupra agenților economici. Principalele constatări ale acestei analize sunt prezentate în cele ce urmează.

3.1. Chestionar cu privire la utilizarea datelor

Experții din cadrul grupului ACDT⁸ au primit un chestionar cu privire la utilizarea datelor primite de administrațiile fiscale naționale de la alte state membre, axat printre altele pe următoarele aspecte: utilizarea datelor la auditurile fiscale, calitatea datelor primite de la alte

⁶ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:72003L0048:EN:NOT#FIELD_BE

⁷ [http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/implementation/sec\(2011\)775_en.pdf](http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/implementation/sec(2011)775_en.pdf)

⁸ Grupul de experți al Comisiei, format din experți naționali: Cooperare administrativă în domeniul impozitării directe.

state membre și îmbunătățirea nivelului de conformare a contribuabililor în urma introducerii directivei.

Bunele practici

Statele membre care au făcut evaluarea au raportat rezultate favorabile în ceea ce privește nivelul de conformare. S-a constatat însă că există și unele aspecte care pot fi ameliorate de statele membre în sensul unei mai bune utilizări a informațiilor schimbate.

- comasarea bazei de date fiscale naționale cu baza de date în temeiul directivei;
- dezvoltarea unui sistem de gestionare a riscului și a unui sistem care să permită o mai bună automatizare a procesului de verificare încrucișată a datelor;
- facilitarea transferului de date între administrația fiscală centrală și birourile locale de colectare a taxelor.

Calitatea datelor

Statele membre au remarcat o creștere clară a calității datelor pe care le primesc, datorată formatului structurat și normelor comune care se aplică procedurilor de raportare a datelor. Față de schimbul de informații în temeiul acordurilor bilaterale, calitatea datelor primite în temeiul directivei este sensibil mai mare.

Cu toate acestea, calitatea datelor primite reprezintă încă o preocupare pentru multe state membre. În prezent, aproximativ jumătate din statele membre au confirmat că efectuează verificări ale conținutului informațiilor primite de la agenții plătitori înainte de a le transmite statelor membre destinate.

Dată fiind importanța creșterii calității, toate statele membre ar trebui să aplice verificări sistematice ale calității informațiilor care vor fi trimise. În plus, statele membre sunt încurajate să utilizeze un sistem de verificare online dezvoltat de Comisie, care să permită identificarea corectă a contribuabilului prin intermediul numărului de identificare fiscală (NIF).

3.2. Statisticile în temeiul directivei

Pentru că directiva s-a aplicat abia de la 1.7.2005 și nu au existat suficiente date, prima reexaminare a vizat un număr restrâns de aspecte. Această situație s-a schimbat odată cu acordul dat de statele membre, în cadrul reuniunii Consiliului din 12.5.2008, în privința statisticilor⁹ care urmează a fi prezentate Comisiei în scopul evaluării eficienței și a eficacității directivei.

De la prima reexaminare, stabilirea definițiilor și formatelor datelor a facilitat și a accelerat procesul de schimb de date între statele membre. Statele membre care sunt mai mari sau care au centre financiare importante au schimbat cea mai mare cantitate de date. Anul de vârf al schimbului de date a fost 2007, când s-au raportat tranzacții în valoare de 38,9 miliarde EUR

⁹ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st09/st09467.en08.pdf>

(față de valoarea din 2009¹⁰: 9,9 miliarde EUR). Includerea sumelor brute în cifrele raportate poate influența comparația între ani. Dacă se exclude însă acest element, sumele raportate sunt mai stabile (veniturile din dobânzi în 2009 sunt de 2,3 miliarde EUR, iar în 2007 sunt de 3,6 miliarde EUR). Sumele reținute la sursă partajate de toate țările în temeiul directivei și al acordurilor aferente privind veniturile din economii au scăzut de la 700,9 milioane EUR în 2008 la 495,9 milioane EUR în 2009. Scăderea cantitativă atât a informațiilor schimbate, cât și a sumelor reținute la sursă poate fi parțial explicată prin criza financiară din ultimul trimestru al anului 2008, care a determinat o scădere importantă a ratei dobânzilor la depozitele persoanelor fizice în 2009.

O caracteristică marcantă a datelor este gradul mare de variabilitate a informațiilor schimbate de statele membre în perioada supusă reexaminării. Un exercițiu de simulare privind volumul depozitelor transfrontaliere al BCE (secțiunea 4 a prezentului raport) a confirmat faptul că, în cazul unor state membre, sumele plăților de dobânzi declarate raportate pentru venitul clasic din dobânzi se situau sub etalonul aplicabil ratei dobânzilor și depozitelor transfrontaliere. În plus, răspunsurile statelor membre la raportul ad-hoc (secțiunea 2 a prezentului raport) au arătat că majoritatea statelor membre se bazează în principal pe aplicarea corectă a propriilor norme de către agenții plătitori pentru identificarea corectă a veniturilor relevante care trebuie raportate, în pofida existenței unor dispoziții care permit efectuarea de audituri și aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea directivei.

Pentru a aborda subiectul variației datelor schimbate în decursul anilor fiscali, statele membre trebuie să efectueze o verificare a integralității datelor transmise de agenții lor plătitori, care să se sprijine pe următoarele elemente: (i) crearea (de către fiecare SM a) unui registru central propriu care să conțină numele agenților plătitori din jurisdicția statului membru respectiv, pentru a verifica dacă datele au fost transmise în/la termen; (ii) realizarea unei analize a fluctuației datelor transmise de agenții plătitori, în special în cazul sumelor raportate și al numărului de beneficiari efectivi; (iii) instituirea cooperării între statele membre în sensul consolidării procedurilor de audit referitoare la agenții plătitori, la sistemele pe care aceștia le aplică și la regulamentul lor de control intern; și (iv) stabilirea unor etaloane și realizarea unor comparații cu alte surse de date, precum statisticile naționale privind raportarea depozitelor transfrontaliere.

3.3. Evaluarea costurilor inițiale și recurente ale implementării directivei

Un studiu de evaluare a poverii administrative generate de actuala directivă asupra operatorilor economici a concluzionat că informațiile se aflau deja la dispoziția acestora pentru majoritatea obligațiilor de raportare în temeiul aceleiași directive, datorită legislației pentru prevenirea și combaterea spălării de bani¹¹, legislației naționale sau practicilor interne ale operatorilor. Cu toate acestea, niciunul dintre respondenți nu a indicat că ar culege informații privind articolul 4 alineatul (2) (dispoziții privind agentul plătitor la primire) dacă directiva nu ar prevedea acest lucru.

¹⁰ Suedia nu a transmis Comisiei date cu privire la schimbul de date cu alte state membre pentru toți anii fiscali. Irlanda s-a confruntat cu dificultăți de ordin tehnic la raportarea datelor aferente anului 2009.

¹¹ Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului (Text cu relevanță pentru SEE).

Majoritatea demersurilor de raportare în temeiul directivei sunt considerate de agenții plătitori drept costuri „normale” și, prin urmare, povara administrativă aferentă nu pare excesivă.

4. EVALUAREA ECONOMICĂ

Ca parte a acestei reexaminări, s-a efectuat o evaluare economică care să analizeze dezvoltarea piețelor cheie pentru produse de economisire din UE și din țări terțe, din perspectiva importanței piețelor relevante și a structurii geografice a bazei lor de clienți. Au fost folosite date de raportare provenite de la Banca pentru Reglemente Internaționale (BRI), Banca Centrală Europeană (BCE) și Banca Națională a Elveției (BNE). Datele de la BCE au fost de asemenea utilizate pentru efectuarea unui exercițiu de simulare privind acoperirea bazei potențiale pentru schimbul de date sau reținerea la sursă.

În plus, pentru analiza dezvoltării piețelor specifice relevante în ultimii ani, s-au fost folosit datele privind – (1) obligațiuni și acțiuni (din studiul CPIS derulat sub auspiciile FMI), (2) instrumente de creanță sau de capitaluri proprii, precum și instrumente derivate în general (de la Eurostat), (3) produse structurate pentru clienții retail (de la Avery), (4) OPCVM (în principal de la EFAMA) și (5) produse de asigurare (în principal dintr-un studiu al firmei de consultanță Europe Economics) .

În sensul prezentului raport, termenul OPCVM se referă la întreprinderile sau entitățile autorizate în conformitate cu Directiva 2009/65/CE¹² (fosta Directivă 85/611/CEE)¹³. Termenii „AOPC” și „fonduri AOPC” se referă la toate celelalte fonduri sau scheme de plasamente colective.

Principalele constatări ale evaluării sunt prezentate în cele ce urmează.

DATE DE LA BRI

Statisticile bancare teritoriale (International Locational Banking Statistics) furnizate de Banca pentru Reglemente Internaționale (BRI) cuprind date trimestriale privind activele și pasivele băncilor naționale și ale sucursalelor băncilor străine situate în 43 de țări raportoare, defalcate bilateral în funcție de țara în care se găsește contrapartea din străinătate. Pozițiile se raportează pe bază brută neconsolidată, în milioane USD.

Majoritatea centrelor financiare offshore importante nu au fost de acord cu divulgarea pozițiilor lor bilaterale de către BRI, însă cu ajutorul datelor publice ale aceleiași instituții, inclusiv al datelor referitoare la țările contraparte¹⁴, s-a realizat o analiză amănunțită a entităților offshore cu jurisdicții atât în interiorul, cât și în exteriorul rețelei acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii.

¹² Directiva 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) (JO L 302, 17.11.2009, p. 32).

¹³ Directiva 85/611/CEE a Consiliului din 20 decembrie 1985 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), (JO L 375, 31.12.1985, p. 3).

¹⁴ Toate statele membre, Elveția și Guernsey au fost de acord cu divulgarea pozițiilor lor bilaterale cu toate țările contraparte, respectiv cu țările deponenților la băncile lor.

Din datele publice ale BRI reiese faptul că suma depozitelor nebancare străine din Insulele Cayman în 2011 este a doua ca mărime din țările declarante, fiind comparabilă cu cea raportată de Statele Unite. Rezultatele pe țară contraparte arată că o cotă importantă a depozitelor nebancare din statele membre și din jurisdicțiile din rețeaua acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii sunt deținute de clienți aflați în jurisdicții offshore (o medie combinată de aproximativ 35% în cazul statelor membre și al jurisdicțiilor din rețeaua acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii în perioada 2000 – 2010; în cazul jurisdicțiilor din rețeaua acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii, această cotă atinge valoarea maximă de 65% în 2007)¹⁵.

Relevanța centrelor offshore ca gazde ale depozitelor și ca loc de stabilire sau gestionare a structurilor titulare ale depozitelor nebancare indică faptul că implementarea dispozițiilor privind transparența și agentul plătitor la primire în anumite structuri juridice localizate în jurisdicții offshore este justificată și necesară atât pentru directivă, cât și pentru acordurile privind impozitarea veniturilor din economii.

¹⁵ Se poate presupune în mod rezonabil că sectorul nebanca din aceste jurisdicții nu constă în principal din întreprinderi sau persoane fizice, ci din entități intermediare.

DATELE FURNIZATE DE BCE

Simularea acoperirii

Datele furnizate de BCE se bazează pe statisticile de bilanț ale IFM¹⁶. Instituțiile financiare din fiecare stat membru transmit lunar BCE rapoarte privind depozitele deținute de gospodării nerezidente situate în zona euro. Sumele sunt prezentate agregat pentru zona euro, fără defalcare pe statele membre din această zonă. Datele sunt repartizate în funcție de sectorul deținătorului depozitului (inclusiv o repartiție detaliată a gospodăriilor) în funcție de șapte categorii de scadențe. Aceste date au fost considerate cele mai potrivite pentru realizarea unui exercițiu de simulare care să furnizeze o evaluare restrânsă a nivelului de acoperire, de către datele schimbate sau de către impozitele reținute la sursă în temeiul directivei, a potențialei baze fiscale aferente.

Dacă se utilizează o rată de acoperire medie de 70% drept etalon pentru anii fiscali 2006-2009, 7 state membre se situează sub acest etalon, iar alte 4 se situează sub 100%. 16 state membre depășesc 100%¹⁷.

Rezultatele exercițiului de simulare confirmă necesitatea ca statele membre să aibă în vedere utilizarea unor controale sistematice ale integrității datelor transmise de agenții lor plătitori, după cum se sugerează în secțiunea 3.2.

Evoluția depozitelor transfrontaliere ale gospodăriilor din zona euro

Datele de la BCE au fost analizate pentru a se evalua și evoluția depozitelor transfrontaliere. Suma depozitelor (cu toate scadențele), inclusiv a depozitelor la vedere care produc în general dobânzi mici, era de 164 de miliarde EUR în 2003 și a crescut în octombrie 2008 până la 247 de miliarde EUR, reprezentând o creștere de 50% în cursul perioadei vizate.

Depozitele la termen au scăzut de la 72 de miliarde EUR în ianuarie 2003 la 60 de miliarde EUR în noiembrie 2005, reprezentând o scădere de 15% în cursul perioadei vizate și, respectiv, o scădere lunară de 0,52%. Acest lucru nu este valabil și pentru depozitele fără termen (de exemplu, depozitele la vedere). O distincție mai fină între tendințele manifestate de depozitele la termen în statele membre din zona euro și în cele din zona non-euro scoate la iveală faptul că tendința descrescătoare înregistrată până în noiembrie 2005 provine în principal din statele membre ale zonei euro (- 38,84% pentru perioada vizată și o scădere lunară de 1,51%). În următorii trei ani, în perioada noiembrie 2005 – noiembrie 2008, cele două categorii afișează o creștere aproape identică a depozitelor transfrontaliere, de la 60 de miliarde EUR la 81 de miliarde EUR (o creștere de 25% în zona euro și, respectiv, de 30% în afara zonei euro).

¹⁶ IFM: instituții financiare monetare

¹⁷ Rezultatele peste 100% sunt normale, deoarece definiția veniturilor din dobânzi utilizată în directivă este mai amplă decât depozitele acoperite de datele BCE.

După finele anului 2008, depozitele la termen din statele membre ale zonei euro par să fi suferit cea mai puternică scădere (de la 41 miliarde EUR în noiembrie 2008 la 21 miliarde EUR în martie 2010), în principal din cauza crizei financiare.

Tendențele manifestate de depozitele transfrontaliere ale gospodăriilor din zona euro în alte state membre afișează o creștere generală până la începutul crizei financiare. Această creștere a fost determinată în principal de depozitele fără termen (precum depozitele la vedere cu dobânzi foarte mici), în vreme ce depozitele la termen (precum conturile de economii cu dobânzi mai mari) din statele membre ale zonei euro au scăzut până în noiembrie 2005, crescând apoi în paralel cu depozitele din afara zonei euro.

DATE FURNIZATE DE BNE

Publicația anuală „Banks in Switzerland” a Băncii Naționale a Elveției (BNE) furnizează statistici detaliate pe baza rapoartelor financiare ale băncilor elvețiene și prezintă, de asemenea, defalcări pe zone geografice și/sau pe clientelă în ceea ce privește: (i) „Defalcarea geografică a activelor și pasivelor din bilanțul contabil”, (ii) „Operațiuni fiduciare – defalcare pe țări”, și (iii) „Portofolii de titluri de valoare în depozitele clienților la bănci – defalcare pe domiciliul titularului, categoria titlurilor și sector economic”.

Datele BNE indică faptul că în jurisdicțiile offshore dinăuntru și din afara rețelei acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii există o importantă bază de clienți¹⁸. Aceasta confirmă nevoia imperioasă (a se vedea și secțiunea de mai sus dedicată datelor BRI) de a aborda aceste cazuri în care structuri intermediare din jurisdicțiile offshore sunt implicate în plata veniturilor din economii de către jurisdicții din rețeaua acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii și în special a acordului UE-Elveția privind fiscalitatea economiilor.

DATELE DIN CPIS AL FMI

În studiul coordonat privind investițiile de portofoliu (*Coordinated Portfolio Investment survey - CPIS*), FMI raportează pozițiile de investiții transfrontaliere (exprimate în prețul pieței la sfârșitul anului) ale investitorilor rezidenți în 74 de țări participante (țara investitorului), cu defalcare pe țara corespondentă a investiției (țara emitentului). În principiu, datele se compilează în funcție de locul unde este stabilit debitorul (emitentul titlurilor de creanță sau al titlurilor de capitaluri proprii) și creditorul (investitorul), ceea ce nu reflectă neapărat relația pe care se axează directiva, respectiv relația agent plătitor – beneficiar efectiv.

¹⁸ De exemplu, pasivele fiduciare către entități (în principal nebankare) din Indiile de Vest (care, în sensul BNE și BRI, includ Anguilla, Antigua și Barbuda, Insulele Virgine Britanice, Montserrat și St. Christopher/St. Kitts- Nevis) și Panama (cu pondere de 16% și, respectiv, 9%) ocupă primul și al doilea loc ca pondere din totalitatea pasivelor fiduciare.

Din datele CPIS care furnizează o defalcare sectorială detaliată se pot trage două concluzii principale cu privire la statele membre:

Introducerea directivei nu a descurajat investitorii individuali să investească în titlurile de valoare emise de statele membre, cu atât mai puțin în cele emise de statele membre care fac schimb de informații. Dimpotrivă, în majoritatea statelor membre care au făcut obiectul studiului, au crescut investițiile făcute de particulari în titlurile de valoare emise de statele membre, în special de cele care fac schimb de informații și

Sectorul fondurilor de investiții din Luxemburg s-a dezvoltat puternic în ceea ce privește cota de investiții transfrontaliere în titluri de capitaluri proprii realizate de gospodării din UE.

DATELE EUROSTAT

Venituri

S-a făcut o comparație între veniturile încasate de gospodării față de toate sectoarele economice din perspectiva elementelor de venit situate înăuntrul și înafara domeniului de aplicare al directivei pentru a se verifica dacă a avut loc o substituție de produse. Din date reiese că, în perioada 2000-2009, veniturile din dobânzi încasate de gospodăriile din UE ca pondere din venitul din proprietate¹⁹ au fost relativ stabile până în 2008 și apoi au scăzut drastic în 2009 din cauza scăderii dobânzilor la titlurile de creanță în perioada crizei, tendință care se aplică întregii economii.

Pe baza datelor furnizate de EUROSTAT cu privire la venituri²⁰, nu s-a observat niciun transfer evident al sursei veniturilor din economii către produse situate în afara domeniului de aplicare al directivei.

Active

O analiză a activelor sub forme de creanțe deținute de gospodării a arătat faptul că aceste active au fost relativ stabile în perioada 2000-2009 față de titlurile de capitaluri proprii deținute de gospodării, care aproape s-au înjumătățit în aceeași perioadă, ceea ce poate să reflecte o mai mare aversiune a investitorilor față de riscuri și/sau o scădere generală a valorii acțiunilor. O evoluție importantă este creșterea semnificativă a produselor financiare derivate deținute de gospodării (1,05% din activele gospodăriilor în 1999 și 18,03% în 2009).

Utilizarea mai intensă a produselor financiare derivate este de natură să sprijine extinderea domeniului de aplicare al directivei în sensul includerii produselor financiare structurate ale căror active subiacente sunt echivalente cu o creanță.

¹⁹ Venitul din proprietate: venit provenit din active.

²⁰ Trebuie remarcat faptul că datele furnizate de Eurostat sunt limitate prin aceea că nu fac diferența între veniturile interne și cele transfrontaliere și, prin urmare, nu permit să se tragă concluzii precise.

PRODUSE STRUCTURATE ADRESATE CLIENȚILOR DE RETAIL

Comisia a utilizat baza de date Avery cu produse structurate de retail care conține date detaliate despre 34 de piețe și mai mult de 2 milioane de produse structurate lansate în toată lumea. Se estimează că, din ianuarie 2005, baza de date include aproximativ 90% din produsele structurate de retail emise în Europa. Faptul că baza de date se adresează nevoilor de marketing ale clienților și nu face distincția, în sensul directivei, între investițiile interne și cele transfrontaliere reprezintă principala limitare. Cu toate acestea, în pofida lipsei datelor specifice privind elementul transfrontalier, importanța acestei piețe este demonstrată de însăși dimensiunea sa: volumul actual al vânzărilor pe piețele UE acoperite este de 767,3 miliarde EUR. Această piață de produse s-a dezvoltat rapid în general (o creștere medie anuală mai mare de 30%), fiind caracterizată de o pondere mare a produselor cu protecție a capitalului (cotă dominantă de 60-70% din totalul emisiunilor) și cu dobândă la activul subiacent (ponderea activelor purtătoare de dobândă a crescut de la 3,2% în 2001 la aproape 30% în 2007).

Importanța demonstrată a pieței produselor structurate și în special a produselor similare titlurilor de creanță, precum și dezvoltarea piețelor europene specifice dedicate în principal investitorilor străini de retail justifică și sprijină extinderea directivei și a acordurilor privind impozitarea veniturilor din economii în sensul includerii tipurilor respective de produse structurate.

Date privind OPCVM²¹

În ceea ce privește capacitatea de substituție a fondurilor, datele furnizate de EFAMA²² prezintă o scădere a ponderii fondurilor de obligațiuni din totalul organismelor de plasament în valori mobiliare (31% în 2002 și 23% în 2010), cu o creștere a investițiilor în alte categorii de OPCVM susceptibile a se situa în afara domeniului de aplicare al Directivei 203/48/CE din cauza componenței activelor lor. În aceeași perioadă s-a înregistrat și o tendință de transfer către fondurile AOPC (22% în 2002 și 25% în 2010).

Creșterea ponderii fondurilor AOPC, fără să fie neapărat determinată de strategii evazioniste, justifică elementele conținute în propunere, menite a promova tratamentul egal al organismelor de plasament colectiv (OPCVM) și al organismelor AOPC care au o componență asemănătoare a activelor.

PRODUSE DE ASIGURARE

Atât sursele de date, cât și dovezile empirice sugerează că este oportun să se includă în domeniul de aplicare al directivei produsele de asigurări de viață cu un element investițional. Raportul PRIPS²³ al *Europe Economics* a identificat importanța componentei de asigurări de viață în unitate de cont a pieței de asigurări de viață din UE, inclusiv pentru statele membre

²¹ A se vedea definiția de mai sus.

²² EFAMA: European Fund and Asset Management Association

²³ *Study on the Costs and Benefits of potential changes to distribution rules for Insurance Investment Products and other Non-MIFID packaged retail investment products.*

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/prips/costs_benefits_study_en.pdf

care au importante relații transfrontaliere în domeniul asigurărilor de viață cu investitori de retail din UE.

Dezvoltarea unor importante piețe transfrontaliere pentru produse de asigurări de viață în unitate de cont (considerate a fi un canal de distribuție pentru OPCVM) justifică elementul din propunere care vizează extinderea domeniului de aplicare al directivei la activitățile legate de produsele de asigurare comparabile cu titlurile de creanță.

5. CONCLUZII

În general, statele membre s-au declarat mulțumite de datele primite în temeiul directivei, care le permit să asigure respectarea de către contribuabili a normelor privind declarațiile de venituri din dobânzi. Pentru perioada vizată, statele membre au indicat o creștere a calității datelor primite, pusă pe seama formatului structurat și a uniformizării procedurilor de raportare. Reexaminarea a identificat de asemenea modul în care statele membre pot utiliza mai bine datele și a demonstrat necesitatea îmbunătățirii în continuare a corectitudinii și a nivelului de integralitate al datelor schimbate.

Din analiza economică a reieșit că directiva și acordurile privind impozitarea veniturilor din dobânzi trebuie actualizate urgent, atât în ceea ce privește definiția produsului, cât și tipul tranzacțiilor și al operatorilor economici vizați. Actualizarea este necesară pentru a limita posibilitățile de eludare, inclusiv cele generate de situațiile triunghiulare care implică jurisdicții atât din interiorul, cât și din afara domeniului de aplicare al acordurilor susmenționate. Pentru promovarea transparenței și a bunei guvernante fiscale în interiorul și în afara UE, este nevoie de un consens în privința adoptării propunerii și de un mandat de negociere pentru ameliorarea în paralel a acordurilor respective.